

Regionkontoret, Patientnämndens kansli
Anna-Karin Jansson

TJÄNSTESKRIVELSE STÖDPERSONSERSÄTTNING

Förslag till beslut

1. Månadersättningen som betalas ut för stödpersonsuppdrag höjs till 1500kr med en fortsatt uppräknings varje år.
2. Månadersättningen räknas upp varje år enligt prisindex LPIK som publiceras i augusti varje år.
3. Reseersättningen fortsätter enligt tidigare beslut och följer regionens regelsystem.
4. Att föreslagna ändringar gäller från och med 2026-01-01
5. Första uppräkningsen gäller från och med 2027-01-01
6. Finansiering sker inom befintlig ram

Ärendet i korthet

Patientnämnden har ett uppdrag att förordna stödpersoner. Behovet att se över ersättningen har funnits en längre tid men på grund av regionens ekonomiska läge och restriktivitet har arbetet flyttats fram till nu. Idag är ersättningen 1100kr. Senaste höjningen av stödpersonersättningen skedde 2020 med en höjning på 100kr, höjningen innan det skedde 2014 med 100kr. Utredningen visar att Region Västmanland har låg ersättning jämfört med övriga regioner och behöver göra en uppräknings.

Detaljerad beskrivning av ärendet

Patientnämnden ska rekrytera, utbilda och förordna stödpersoner åt patienter som vårdas i enlighet med lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård eller lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, samt de som hålls isolerade enligt smittskyddslagen (2004:168). Stödpersoner har en viktig uppgift i samhället som medmänniskor till de patienter som vårdas med tvång.

När en patient begär en stödperson ska en sådan utses. En stödperson kan utses också i annat fall, om patienten inte motsätter sig det. Antalet stödpersonsförordnanden styrs utifrån de tvångsvårdade patienternas behov. Det innebär att behovet av stödpersoner kan variera mellan åren. Önskemål om stödperson anmäls till patientnämnden från chefläkare eller annan, vilka har skyldighet att informera patienten om rätten att få en stödperson.

Stödpersoner bistår patienten i personliga frågor så länge denna ges tvångsvård, samt fyra veckor efter det att tvångsvården upphört, om patient och stödpersonen samtycker till det. Stödpersonen har rätt att besöka patienten på vårdinrättningen, om det inte finns särskilda inskränkningar och besöket kan genomföras utan risk för smittspridning. Patientnämnden Västmanland förordar ett besök i veckan.

Stödpersonen ersätter inte vårdpersonal, är inte ett juridiskt ombud och ansvarar inte heller för patientens ekonomi.

För att främja rekryteringen bör uppdraget att vara stödperson förenas med skälig ekonomisk ersättning.

Ersättningen på 1100 kr har inte höjts sedan januari 2020 då med 100kr. Dessförinnan har höjningar skett 1 januari 2014 100kr och 2008 med 100kr.

Patientnämndens kostnader består förutom administration även av en ekonomisk ersättning till stödpersonerna. Ersättningen utgörs av ett skattepliktigt arvode inklusive arbetsgivaravgift. I förekommande fall tillkommer även ersättning för resor och parkering som görs i samband med uppdraget. Reseersättning ges enligt regionens regelsystem.

Verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser

Verksamhetsmässiga konsekvenser

Det finns anledning att se över en ersättningshöjning. Dels utifrån ett tidsperspektiv, det är fem år sedan en höjning beslutades senast och före det 2014, dels finns det en potentiell risk att vi tappar viktiga stödpersoner om de upplever en alltför stor glidning i ersättning jämfört med övriga landets regioner.

Juridiska konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några juridiska konsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Ärendet bedöms inte medföra några administrativa konsekvenser.

Ekonomiska konsekvenser

Region Västmanland har ett ekonomiskt läge där restriktivitet har lagts ut på samtliga verksamheter. Den ekonomiska bedömningen är att den planerade höjning per patient och månad är möjligt att genomföra utan att riskera negativa ekonomiska avvikelser i kommande budgetar och därmed även riskera EiB. Bedömning har gjorts att en ersättningshöjning hanteras inom ramen för patientnämndens budget baserat på historiken. Det vill säga, givet att den årliga uppräknings av politiska bidrag sker enligt tidigare beslut, men kan påverkas av ökat antal tvångsvårdade patienter.

Hållbarhet

Miljöperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

Barnrättsperspektiv

En prövning är inte aktuellt då beslutet inte påtagligt och direkt rör barnen eller barnen som närstående.

Invånarperspektiv

Ärendet bedöms inte medföra några konsekvenser för medborgarna

Uppföljning

Uppföljning sker enligt regionens ekonomiredovisning.

Beslutet skickas till

Controllerservice

Verksamhetschef Patientnämnden